

Psaltaren

Nycklar

1. Gud

I centrum av Psaltaren står Gud själv. Det är han som tilltalas. Det är till honom som böner och sånger riktar sig. Det är också erfarenheten av hans svar som noteras.

När psalmisterna ber eller sjunger om Gud beskriver de honom också. Det är fullt möjligt att få en bild av Gud genom att läsa Psaltarens psalmer. Det gäller både hur han beskrivs: barmhärtig, nådig, stor i mildhet, lyssnande, den som svarar på bön och så vidare. Och det gäller de namn som han ges: klippa, starkhet, fäste, borg, konung och många fler.

2. Människan

Om Gud är den ena huvudpersonen i Psaltaren är människan den andra. Det är människan som ropar, ber, lovsjunger, klagar, hyllar, vädjar. Det är hon som uttrycker sin nöd och sin glädje. Det är hon som tackar både för egen del och för folkets del. En del psalmer är klart individuella; andra psalmer är kollektiva, formulerade för många att stämma in i.

3. Börens mångfald

Ett påtagligt drag i Psaltarens psalmer är att de är så olika. Det handlar inte om någon entydig skrift i meningen att allt är variationer på samma tema. Tvärtom speglar psalmerna livets olika och mångahanda situationer. Det finns stor frimodighet i de utmanande klagopsalmerna och stor glädje i de uppfriskande lovsångerna. Däremellan finns tackpsalmerna som uttrycker tacksamhet både för vad Herren gjort för individer och för folket som helhet. Och så finns de undervisande psalmerna. De som med hjälp av historien undervisar om hurdan Gud är, och de som mer konkret påminner om till exempel hur underbara Guds bud är.

Fakta

Författare:

Psaltaren är en antologi med psalmer och böner av flera olika författare. Ungefär hälften av de 150 psalmerna tillskrivs kung David, men också andra namn nämns och flera av psalmerna är anonyma.

Tid:

Psaltaren som bok är med allra största sannolikhet tillkommen i etapper och innehåller psalmer från vitt skilda tider. De äldsta psalmerna är från 1000-talet före Kristus, de yngsta troligen betydligt yngre.

Bakgrund:

Oftast har man tänkt sig att Psaltaren som bok är redigerad för bruk i det andra templet, alltså från 500-talet före Kristus. Den kallas också ibland för Det andra templets bön- och sångbok. Att psalmerna brukats i gudstjänst framgår på olika sätt av framför allt deras överskrifter. Men troligen har en förskjutning skett så att Psaltaren alltmer kommit att bli också en bön- och lärobok för enskilt bruk.

Måndag: Inramningen

Läs första och sista psalmen (Ps 1 och Ps 150)

Vad innebär det att Psaltaren börjar med att prisa den lycklig som läser denna bok? Vad säger anslaget till dig som läsare?

Vad innebär det att Psaltaren slutar med en så entydig lovsång och uppmaning till lovsång? Vad får dig att lovsjunga Gud?

Tisdag: Klagan och tvivel

Läs några av Ps 3, 13, 22, 28, 74, 79

Läs några klagopsalmer i Psaltaren (till exempel Ps 3, 13, 22, 28, 74, 79).

Detta är den vanligaste typen av psalmer/böner i Psaltaren. Vad säger det om bön och om livet med Herren?

I vilka situationer är det nödvändigt att få uttrycka tvivel och ifrågasättande?

Onsdag: Tacksamhet

Läs några av Ps 9, 10, 32, 116, 118, 124

Läs några tackpsalmer i Psaltaren (till exempel Ps 9–10, 32, 116, 118, 124).

Tackpsalmerna i Psaltaren uttrycker oftast tacksamhet för något konkret som Herren har gjort. Vad finns det för konkreta händelser eller förhållanden i ditt liv som du vill tacka för?

I många tackpsalmer nämns fiender. Det är ett ganska ovant språkbruk för de flesta i dag. Vad kan ligga bakom detta sätt att uttrycka sig och hur handskas vi med detta?

Torsdag: Lovsång

Läs några av Ps 8, 33, 100, 103, 104

Läs några lovsånger i Psaltaren (till exempel Ps 8, 33, 100, 103, 104).

I motsats till många andra psalmer handlar lovsångerna mer om Gud än om den som ber. Hur skildras Gud och vad kan du lära dig av det?

Om du skulle skriva en lovsång i dag, vad skulle du vilja lyfta fram?

Annorlunda uttryckt: vad i din erfarenhet av Gud vill du lovsjunga honom för? motstånd?

Fredag: Bön om förlåtelse

Läs några av Ps 6, 32, 38, 51, 102, 130, 143

Läs några böner om förlåtelse i Psaltaren (till exempel Ps 6, 32, 38, 51, 102, 130, 143).

Dessa psalmer har i den kristna kyrkan kallats för de sju botpsalmerna och de har använts bland annat som syndabekännelser i gudstjänsten. Vad är det psalmisterna ber om mer precist?

Vad finns det att be om förlåtelse för i ditt liv? Formulera gärna med hjälp av psaltarpsalmerna en egen bön om förlåtelse.

Lördag: Förtröstan

Läs några av Ps 11, 16, 23, 121, 125

Läs några av Psaltarens förtröstanspsalmer (till exempel Ps 11, 16, 23, 121, 125).

Flera av dessa psalmer har blivit mycket älskade genom tiderna. Vad kan vara förklaringen till det? Hur talar dessa psalmer till dig när du själv läser/ber dem?

Hur uttrycker du din tro och förtröstan på Herren?

Söndag: Den längsta

Läs Ps 119

Ta dig tid och läs hela Ps 119.

Denna psalm är den längsta i Psaltaren med sina 176 verser. Vad är dess ärende; alltså: vad är det psalmisten vill förmedla med sin långa psalm?

I psalmen finns flera närmast ordspråksartade formuleringar. Sök reda på någon sådan och meditera över dess innehåll en stund.